

WEB DASTURLASH HAQIDA

Olimov Ilhomjon Azizjon o'g'li
Qo'qon Universiteti Komputar injineri talabasi,
Usmonov Hasanboy Alijon o'g'li
Qo'qon Universiteti Komputar injineri talabasi,
Mulaydinov Farxod Murotovich
Qo'qon universiteti kafedra mudiri

Annotatsiya. Ushbu tezisdagi biz web dasturlash haqida ma'lumot berganbiz va dasturlash uchun qaysi dasturlash tillarini tanlashini aytib o'tkanmiz.

Kalit sozlari : HTML, CSS, Java Script,

Web dasturlash - bu turli xil dasturlash tillari, texnologiyalari va vositalaridan foydalangan holda interaktiv web-saytlar, shuningdek web-ilovalarni yaratish jarayoni. Dasturlashning ushbu sohasi foydalanuvchilarga Internet orqali sayt bilan o'zaro aloqa qilish, ma'lumotlar, rasmlar, videolar va boshqa ma'lumotlarni almashish imkoniyatini beradi.

Web-dasturlash bo'yicha bilim va ko'nikmalar qo'llaniladigan ko'plab sohalar mavjud, jumladan, ijtimoiy tarmoqlar, elektron tijorat, media agentliklari, onlayn o'yinlar va boshqalar. Bundan tashqari, internet va axborot texnologiyalarining rivojlanishi bilan qulay interfeys va yuqori unumdorlikka ega ko'p funksiyali saytlarni yaratishga qodir mutaxassislar ehtiyoj ortib bormoqda.

Muvaffaqiyatli web-dasturchi bo'lish uchun siz HTML, CSS, Java Script, server tomonidagi dasturlash tillari, ma'lumotlar bazalarini o'z ichiga olgan keng ko'lamli ko'nikma va bilimlarga ega bo'lishingiz, shuningdek, SEO ning asosiy tamoyillarini tushunishingiz kerak. Bundan tashqari, yuqori sifatli, xavfsiz va funksional web-ilovalarni yaratish uchun ushbu sohadagi so'nggi tendentsiyalar va innovatsiyalarga rioya qilish muhimdir..

HTML - so'zma-so'z Hypertext Markup Language degan ma'noni anglatadi. Nomning dekodlanishidan ma'lum bo'ladiki, vosita web-sahifadagi tarkibni ko'rsatishni, uning tuzilishini boshqarish uchun ishlatiladi.

Web-sahifalar uchun gipermatn belgilash texnologiyasi 1989 yilda britaniyalik mutaxassis Tim Berners-Li tomonidan taklif qilingan. Dastlab, bu til Berners-Li a'zosi bo'lgan CERN instituti muhandislari o'rtasida ilmiy ish hujjatlarini almashish uchun ishlatilgan. Biroz vaqt o'tgach, HTML tilidan foydalanish shunchalik kengaytirildiki, u HTTP va URL kabi asosiy elementlar bilan birgalikda World Wide Web asosini tashkil etdi.

Nima uchun HTML kerak? Foydalanuvchi saytga tashrif buyurganida, brauzer web-sahifaning tuzilishi va mazmuni haqidagi ma'lumotlarga ega HTML faylni "tortib oladi". HTML ning vazifasi tashqi bazani, poydevorni qurishdan iborat, lekin saytni ishga tushirishning o'zi funksionallikka kiritilmagan. HTML faqat elementlarni qaerga qo'yish kerakligini, ularning ko'rinishi nima ekanligini, elementlar va skriptlar uchun uslublarni qaerdan olishni belgilaydi.

CSS - bu HTML, XML, XHTML hujjatlarining ko'rinishini tavsiflovchi til. Ism "Cascading Style Sheets" yoki "Cascading Style Sheets" degan ma'noni anglatadi. Web-sayt sahifalarini loyihalashda CSS uslublari ajralmas hisoblanadi: bitta fayl hujjatning barcha elementlarini ko'rsatish haqida ma'lumotni o'z ichiga oladi.

Nima uchun Css kerak? Aslini olganda, uslublar jadvali sahifadagi har bir element qanday ko'rinishini tavsiflovchi fayldir. Shunday qilib, HTML hujjatida faqat sahifaning tuzilishi qoladi: bloklarning o'zlari, ularning mazmuni va joylashuvi. Siz sahifa yaratishingiz va uni jadvallardan foydalanmasdan, uning tavsifida har bir elementning vizual xususiyatlarini belgilashingiz mumkin. Ammo, agar yuzlab va minglab sahifalar bo'lsa, bu usuldan foydalanish noqulay: dizaynni o'zgartirganda, siz ko'plab hujjatlarni o'zgartirishingiz kerak, bundan

tashqari, bu tartibni buzadi. Shu sababli, CSS-dan foydalanish web-sayt dizayni uchun oltin standart hisoblanadi: bu kaskadli jadvallarning moslashuvchanligi va turli xil imkoniyatlari bilan bog'liq.

Java Script - bu web-saytlarning frontend va backend qismlarini, yo'l, mobil ilovalarni uchun dasturlash tili. Ko'pincha matnlar va o'quv materiallarida til nomi JS ga chiqariladi. Bu yuqori va dasturlash tili, ya'ni undagi kod tushunarli yaxshi o'qiladi. JS barcha mashhur brauzerlar tomonidan qo'llab-quvvatlanadi. Saytlarning frontend qismida til interaktiv (animatsiyalar, qalqib chiquvchi shakllar, avtomatik to'ldirish) yaratish uchun ishlatiladi, chunki u HTML va CSS bilan bog'langan va ularni boshqarishi mumkin. Java Script tiliga ega backend qismi Node.js platformasida ishlaydi. Uning yordami bilan, masalan, server web-ilovalarini ishlab chiqish va kutubxonalarni ulash. Google qidiruv tizimida avtomatik to'ldirish qatori Java Script-da ishlaydi va Netflix, Uber, eBay uni o'zlarining backendlarida ishlatadilar. GitHub ma'lumotlariga ko'ra, 6 yil davomida JS dasturchilar orasida eng mashhur til bo'lib kelmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati:

1. [https://blog.skillfactory.ru/glossary/Java Script/](https://blog.skillfactory.ru/glossary/Java%20Script/)
2. <https://blog.ingate.ru/seo-wikipedia/css/>
3. https://skillbox.ru/media/code/chto_takoe_css/